

Nathan Judels (1815-1903): komiek, musicus en ondernemer (slot)

Nathan Judels' nakomelingen

Nathan Judels had drie kinderen: *Rosette, Jules en Maurits*. Met name Rosette en Maurits kregen veel nazaten in de theater- en filmwereld. Hun voetsporen volgen we hierna.

I. Nathan Judels (1815-1903).

Ila. Rosette Roeg-Judels (1839-1911).

IIIa. Nico Roeg (gehuwd met Johanna Judels - IIIg).

IIIb. Arnold (Aäron) Roeg.

IIIc. Hanna Sturkop-Roeg.

IIId. Esther Warradijn-Roeg.

IIIe. Maurits Roeg.

IIIf. Josephine Amesfoort-Roeg.

Iib. Jules (Juda) Roeg-Judels (1841-1874).

IIIg. Johanna Roeg-Judels.

(Kinderen zonder bekende theaterbanden hier weggelaten).

Iic. Maurits Judels (1843-1913).

IIIh. Nico Judels.

IIIi. Jules Judels.

IIIj. Charles Judels.

(Kinderen zonder bekende theaterbanden hier weggelaten).

Het nageslacht van Rosette Roeg-Judels

Rosette Judels (IIa) trouwde met Jacques Roeg, die zelf uit een theaterfamilie kwam. Zijn vader, Louis Roeg, was koorzanger en toneelspeler. Jacques' beide zusters, Grietje en Kaatje Roeg, waren danseressen. Grietje Roeg was gehuwd met de acteur David Strelitski, ook al een Roegtelg: zijn moeder Grietje Aaron Roeg was een tante van Louis Roeg. De oudste zoon van het echtpaar Roeg-Judels, Nico Roeg (IIIa) werd een geslaagd diamant-handelaar te Londen. Hij was een creatief amateurfotograaf en dat heeft wellicht zijn kleinzoon Nicolas geïnspireerd tot

op de verzamelde talenten van zowel danseressen, acteurs als zangers onder haar Nederlandse voorouders. Zij is in 1990 overleden.

De tweede zoon van het echtpaar Roeg-Judels, Arnold Roeg (IIIb), verhuisde al jong naar Londen. Hij was verknocht aan het theaterleven en

Nicolas en
Nicolette Roeg.

heeft zich daar in die stad volop ingestort. Zijn vrouw Annie Coombes ontmoette hij toen zij revuemeisje was. Hun zoon Sydney Arnold (zijn artiestennaam) werd door zijn vader naar vele optredens van de grootste komieken meegenomen. Hij was een zeer bekend gezicht in het theater en later ook op tv. Sydney (1900-1993) buitte zijn korte gestalte (hij was 1.55 m) goed uit. Hij verdiende aanvankelijk zijn brood als reizende komiek, in revues en in pantomime en maakte in zijn jongere jaren deel uit van een bekend komisch duo. Hij speelde met groten als Stanley Holloway en Bob Hope. Hij trad meerdere malen op voor de Koninklijke Familie in Buckingham Palace en kreeg ook koninklijk bezoek in het Savoy Theatre in Noel Coward's "Sail Away" waarin hij in speelde. Sydney werd door recensenten de "perfecte professional" genoemd. Ook nam hij deel aan enkele tournees door Zuid-Afrika. Na de oorlog bezocht hij in de USA zijn zuster en zijn neef Charles Judels. Op diens voordracht beproefde hij daar zijn geluk in musicals, hetgeen om meerdere redenen niet echt van de grond kwam. Terug in Engeland speelde hij o.a. in "Kiss Me Kate". Hij trad ook op in enkele films, zoals in Jerry Lewis' productie "One More Time", met Sammy Davids en Peter Lawford en in Monthy Python. Zeer bekend werd hij als de straatventer in de film Oliver!, die een Academy Award ontving. Tot op hoge leeftijd deed hij veel televisie-werk, zowel in de USA als in Groot-

zijn loopbaan. Hij was getrouwd met zijn nicht Johanna Judels (IIIg). Hun beide kleinkinderen, Nicolas en Nicolette Roeg, stond een succesvolle loopbaan te wachten.

Zoon Nicolas Roeg (geboren 1928) heeft in de filmwereld grote bekendheid verworven. Hij begon in 1947 in de filmindustrie en groeide later uit tot cameraman, onder andere in "Lawrence of Arabia". Uiteindelijk werd hij zelf regisseur en maakte vele films, o.a. met Mick Jagger en David Bowie. Zijn meest bekende werk is "Don't Look Now" (1973), met Donald Sutherland en Julie Christie. Sutherland was zo onder de indruk van Nicolas dat hij een zoon Roeg Sutherland noemde. Roeg heeft een fors aantal films op zijn naam staan en schreef ook scenario's.

Na een eerder huwelijk met de actrice Susan Stephen is hij getrouwd met de filmster Theresa Russell, die ook optrad in meerdere films van haar echtgenoot. Zij debuteerde in 1976 in *The Last Tycoon* en heeft inmiddels ruim dertig films op haar naam. Zij speelde met acteurs zoals Jack Nicholson, Robert DeNiro, Rutger Hauer, Dustin Hoffman, Burt Reynolds en Robin Williams. Haar eerste film met Roeg, in 1980, werd het begin hun relatie. Nicolas Roeg is nog steeds actief in de filmindustrie. Hij heeft zes zoons: Waldo en Sholto Roeg regisseren en produceren zelf films, Luc Roeg trad op als de in de Australische wildernis verdwaalde jongen in "Walkabout" uit 1971 en ook hij produceert en regisseert nu films; hij speelde eveneens een filmrol. Met hen zijn wij bij de generatie betoud-achterkleinzons van Nathan Judels aangeland.

Nicolas' zuster Nicolette Roeg trad voor het eerst op in 1947 en speelde vaak in pantomime, films, op toneel, in West End en ook toerde zij door het land. Later trad zij vooral op in musicals en verwierf bekendheid door haar rol als "Nancy" in "Oliver!", die zij vier jaar lang vertolkte. "Two Cities" is de tweede op Charles Dickens' werken gebaseerde musical waarin Nicolette Roeg als ster optrad. Ook werd zij bekend als Martha in het toneelstuk "Who's Afraid Of Virginia Wolf?". Ze was een zeer bekend gezicht op de Britse tv en had talrijke optredens, van Saturday Spectaculars tot thrillerseries en in langlopende series als "The Jubilee Show" and "Two's Company". Ze had een energieke stem, die nog te beluisteren valt op elpees en op cd. Nicolette en haar dochter Belinda Sinclair zingen samen Peter Pan en Wendy op de plaat. Belinda verschijnt nog altijd in Engeland op de tv. Nicolette Roeg wist misschien zelf niet dat zij als musicalster heeft kunnen voortborduren

Sydney Arnold.

Maurits Judels en nakomelingen

Maurits Judels (IIc) was de jongste zoon van Nathan Judels. Zijn gezin woonde vanaf 1873 in een pand van zijn vader aan de Paardenstraat. Nathans huizen in die straat en die in de Amstelstraat (Salon des Variétés) vormden een aaneengesloten blok. Maurits' kinderen groeiden dus letterlijk in het theater op en zullen daar alle kneepjes van het vak met de paplepel ingegoten hebben gekregen, met hun grootvader als inspirerend rolmodel. Maurits Judels vestigde zich in 1890 met zijn zoons Jules en Charles in New York. Ook zoon Nico treffen we daar later aan. Maurits werd daar stage manager van de Metropolitan Opera. Tegen het einde van zijn leven keerde hij weer terug naar Nederland.

Nico Judels (IIIh – geboren te Londen in 1872) had in Nederland al veel toneelervaring opgedaan. In 1910 komt hij aan in Amerika, maar misschien woonde hij daar al eerder. Hij werd daar zeer bekend als vaudevillekomiek, onder de naam Nick alias Nicholas Judels. In de jaren 1912-1917 speelde hij in een vijftal, soms zeer langlopende, komedies op Broadway en in andere theaters. Nico kwam tijdens een tournee om het leven. Zijn broer Charles slaagde er als enige rouwende in zich vrij te maken voor de uitvaart. Op weg naar de begraafplaats kreeg de lijkwagen pech en toen men zich daarvoor bij Charles verontschuldigde was diens reactie: “typisch Nick, die geen haast heeft”.

Broer Jules Judels (IIIi - 1874 Amsterdam - 1940 New York) werkte bij de Metropolitan Opera, als jongeman die de acteurs moest waarschuwen voor hun repetities en optreden. In 1903 nam hij daar de baan van zijn

Brittannië, waaronder producties “Charing Cross Road”, “Robin’s Nest” en “The Benny Hill Show”.

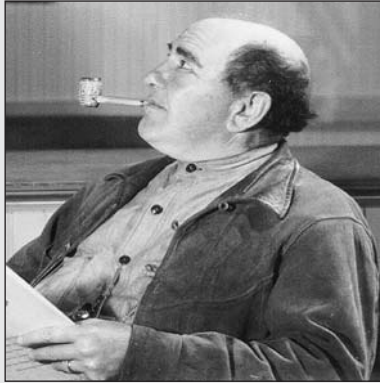
Sydney Arnold was zich zeer bewust van de Nederlandse theater-historie die achter hem stond. Hij noemt zijn voorvader Nathan Judels, een oom die Louis Bouwmeester naar Engeland haalde en zijn drie neven die in de USA succesvol werden in de show business: de broers Nick, Jules en Charles Judels (zie verderop in dit artikel). Zijn huwelijk met actrice Audrey Binham eindigde in scheiding. Sydney Arnold trad zestig jaar lang op.

In de tak van het derde kind van het echtpaar Roeg-Judels, Hanna Sturkop-Roeg (IIIc), ging het beroepsmatige toneellevens verloren, maar er werd door bijvoorbeeld haar zoon Stephan Sturkop en zijn kinderen nogal eens amateur- resp. studententoneel gespeeld. Van het vierde kind, Esther Warradijn-Roeg (IIIId) is geen theaterleven bekend, maar hun zoon Abraham (Warrie) Warradijn (1885-1943) trad in de voetsporen van zijn overgrootvader en stuurde in 1917 vanuit Amsterdam een trotse foto van zijn eerste optreden als pianohumorist naar zijn familie Londen.

Het vijfde kind, Maurits Roeg (IIIe) en zijn gezin emigreerden naar de USA. Bij de grote aardbeving van 1906 in San Francisco verloor hij al zijn bezittingen (hij handelde daar in diamant) en hij vervolgde zijn loopbaan als kelner en restaurantmanager. Hij was nog enige tijd theatermanager van het Metropolitan Opera House in New York en agent van onder andere Arturo Toscanini (via zijn contacten met Jules Judels: zie verderop), met wie hij door het land reisde. Tevens had hij bindingen met de concertmeester van Carnegie Hall. Zijn in Nederland geboren zoon Herman (Ding) Roeg (1894-1966) was reclameartiest en maakte ooit een poster voor het Rode Kruis, die tijdens de Eerste Wereldoorlog in Amerika nogal bekend werd. Maurits' kleinzoon Jack Amos Carr werd de favoriete portretfotograaf van menig befaamd film-acteur in Hollywood.

Van het zesde en jongste kind, Josephine Amesfoort-Roeg (IIIIf) is niet bekend of zij banden had met de toneelwereld, maar opmerkelijk is dat zij en haar man in 1894 aankwamen in New York, op een boot vol acteurs en andere theatertypen.

Charles Judels.

Drie van Nathans nakomelingen stonden artistiek op andere planken: zij behaalden hoge scores bij het schoonspringen. Achterkleinzoon Nico Sturkop was van 1908-1911 Nederlands kampioen schoonspringen en achterkleindochter Josy Roeg behaalde drie achtereenvolgende jaren dezelfde titel in Groot-Brittannië. Haar zoon (nu 93 jaar) is nog altijd een verwoed theaterkenner. Betachter-kleindochter Coks Sturkop werd in deze sport genomineerd voor de Olympische Spelen van 1928. De bekende acteur David Strelitski, wiens vader ook al toneelspeler was, was oom van de kinderen Roeg (IIIa – IIIf) en ook hij zal veel invloed hebben gehad op hun liefde voor het theater. Davids broer Samuel Strelitski werd in Londen bekend als voorzitter van de Nederlandse koor- en toneelvereniging. In 1904 werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau, omdat hij werd beschouwd als de ‘officieuze leider’ van de Nederlandse joden in die stad. Het is goed denkbaar dat hij zeer nauwe contacten had met Nico (IIIa) en Arnold Roeg (IIIb). Een aardige bijkomstigheid is dat Samuel Strelitski in zijn jeugd beschouwd werd als de sterkste man van Nederland.

Persoonlijke herinneringen

Deze serie artikelen begon met een mail uit de Verenigde Staten. Bij mijn bezoek aan de schrijfster daarvan bleken de Amerikaanse nazaten van Nathan Judels zich de verhalen over hun illustere Nederlandse voorvader bijzonder goed te herinneren. Er zijn ook vele verhalen over de ‘Amerikaanse’ broers Judels. Mijn gastvrouw herinnert zich Charles Judels goed en als kind, tijdens de wereldtentoonstelling te New York,

vader over en hij is er tot aan zijn dood stage-manager gebleven. Zijn eerste taak in die functie vervulde hij onder Arturo Toscanini. Hij verwierf de eretitel "master of rehearsals" en moest ervoor zorgen dat de temperamentvolle zangers tijdig ten tonele verschenen, hetgeen een hoge mate van tact en geduld vereiste. Wanneer de opera op reis ging had Jules er zijn handen aan vol de zangers op de trein te krijgen en hij reisde met hen de gehele USA door. Jules Judels maakte een einde aan zijn leven in zijn appartement, nadat hij eerst nog zorgzaam zijn geliefde katten van sardines had voorzien. Hij stierf als het oudste staflid (dean) van het Opera House.

Verreweg de grootste bekendheid in Amerika verwierf de jongste zoon Charles Judels (III) - 1880 Amsterdam-1969 San Francisco). Hij begon al jong te spelen in een reizend gezelschap: vaudeville, komedie en hij had een sterke tenor waarmee hij paljasrollen in opera's vertolkte. In 1900 speelde hij al in zijn eerste musical, maar de echte doorbraak kwam pas in 1912. Tot 1923 trad hij op in allerlei revues, komedie, musicals en operette. Daarna werd hij general manager bij de invloedrijke theatergigant Shubert, voor wie hij een veelheid aan diensten verrichtte. Daartoe behoorden het voorbereiden, de casting en de regie van de theatershows, die door het hele land trokken. Ook bleef hij op de thuisbasis als Shuberts manusje-van-alles tijdens diens vele buitenlandse reizen. Charles schreef zelf ook liedjesteeksten en humoristische stukken.

Al vanaf 1915 speelde hij in films en verwierf faam als vertolker van Franse, Italiaanse en allerlei andere buitenlandse types. Later heeft hij ook enkele films geregisseerd. In 1934 verhuisde hij naar Hollywood, waar hij gecontracteerd was door Warner Brothers. In totaal speelde hij in bijna 120 films, de laatste in 1949, na een carrière van vijftig jaar. Hij trad op met acteurs als Laurel & Hardy, James Cagney, Humphrey Bogart, Shirley Temple, Joan Crawford en Clark Gable. Wie zijn stem nog eens wil horen kan luisteren naar Stromboli in Walt Disney's Pinocchio.

Charles' dochter May Judels (1903-1988) was ijsdanseres, maar werd vooral bekend als de schaats-regisseur van twee langlopende ijsrevues van de destijds wereldberoemde Sonja Henie. De show "Icetime" werd in de jaren veertig ruim vierhonderd maal op Broadway opgevoerd.

werd zij in de armen van May Judels schaatsend door de piste meegevoerd. En met haar oom Sydney Arnold heeft zij nog vele momenten doorgebracht en hem in "Sail Away" zien schitteren. Diens handgeschreven memoires zouden een apart artikel waard zijn.

Tenslotte dit: onze taal is in Amerika al meer dan honderd jaar blijven hangen. Toen ik op een lunch wilde trakteren bleek die reeds door mijn medegast (een Roeg-nakomeling) te zijn betaald. Hoewel zij uitsluitend Engels spreekt, zei ze in onvervalst Nederlands: "Geld gespaard, eer bewaard!" Ze maakt nog altijd boterkoek op oma's recept en haar mails eindigen 'met veel kusjes'. Erfenissen van haar grootmoeder Roeg.

In dit kort bestek konden alle nakomelingen slechts oppervlakkig de revue passeren. Hun historie schampt dan ook maar nét langs mijn eigen genealogie. Ik ben geen toneelhistoricus, maar het zou zijn toe te juichen wanneer aan de toneel- en filmgeslachten Judels en Roeg nadere uitwerking zou worden gegeven. Mijn uitvoerig materiaal staat daartoe ter beschikking.

Bronvermelding

- Bibliotheek van het Theatermuseum te Amsterdam (knipselarchief, kranten- en tijdschriftartikelen, annonces, foto's en illustraties).
- Boek 'De ontwikkelingsgang der Nederlandsche letterkunde', deel 7, hoofdstuk XXIX.
- Krantenartikel van Henk Suèr in De Tijd van 20 april 1957.
- Artikel 'Goden van de Engelenbak' door Henk Suèr.
- 'Een bezoek bij Judels' van Justus van Maurik.
- 'Een theatergeschiedenis der Nederlanden'.
- Gemeentelijke archieven Amsterdam en Den Haag.
- Collectie familieannonces Centraal Bureau voor Genealogie in Den Haag.
- Portrettencollectie Stadsschouwburg Amsterdam, in bruikleen van de Dienst Historisch Museum.
- Boek 'Dit is de kleine man ... Honderd jaar joden in het Amsterdamse amusementsleven. 1840-1940.' Uitgave van het Joods Historisch Museum, ISBN 90-400-9741-0.
- Talloze websites.
- Nazaten van Nathan Judels in Nederland, Groot-Brittannië en de USA.
- Mevrouw W.L.L. Noordzij te Amersfoort.